

[Rager.]

Valutaudvalg. Jeg opfattede det ærede Medlem Hr. Henning Hasle saaledes, at det ikke havde nogen Interesse for det ærede Medlem, at tage et Medansvar for Administrationen. Det forstaaer jeg, og det forekommer mig ogsaa, at hvis man burde tilstræbe Genoprettelsen af dette Udvalg, maatte man — da det for at gøre virkelig Nytte maa forudsætte et Medarbejderskab fra alle Partier — oprette det under en noget anden Form end tidligere, saaledes at det ikke i samme Grad bliver raadgivende, men i højere Grad bliver et Organ, der kan modtage Meddelelser og derigennem holde de politiske Afdelinger i vor Lovgivning, altsaa Rigsdagen, orienteret om, hvad der sker, og hvilke Motiveringer der ligger bagved. Jeg tror, at under den Form vilde det gøre Nytte, og jeg skulde tro, at man eventuelt kunde forhandle sig til Rette om at faa det genoprettet under den Form.

Under den delvise Afvikling, der er sket af Valutacentralen, eller i hvert Fald den Afvikling af Arbejdet, der er sket, har jeg forstaaet gennem det Samarbejde, jeg har haft med den, at Personalet i nogen Grad er blevet indskrænket, og nu sker der jo det, at der igen kommer en Udvidelse af Arbejdet. Jeg haaber, at det hurtigt vil lykkes at faa Personalet udvidet og øvet i en saadan Grad, at det kommer til at gaa saa gnidningsfrit som muligt med de nye Elementer, der nu er taget ind under Valutacentralen.

Jeg skal indskrænke mig til med disse Bemærkninger at anbefale det foreliggende Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling.

Hartel: Formelt set er det foreliggende Forslag ganske kort, men i Realiteten betyder det en Forlængelse og en ny Vedtagelse af Valutalovgivningen. Men er Forslaget kort, var til Gengæld den højtaerede Ministers Redegørelse og Forsvar for Valutalovgivningen langt og omfangsrigt. Han havde ikke taget meget Hensyn til Statsministerens Advarsel mod lange Taler: af megen Tale kommer let Fortrydelse. Nu har vi haft dette System i 7 Aar, og det havde været heldigt, om Resultaterne talte et saa overbevisende Sprog, at Ord til Forsvar var ligegyldige, saaledes at vi kune henholde os til Kendsgerningerne. Havde Ministeren kunnet komme her til Rigsdagen og sige, at i den Tid, Valutalovgivningen har eksisteret, er Arbejdsløsheden blevet reduceret til et Minimum, vor handelspolitiske Stilling er blevet stærkere end nogen Sinde, at Kronens

høje Kurs giver Kronen en Købekraft, som den hidtil aldrig har haft, og at vor valutariske Stilling i enhver Henseende er betrygget — havde Ministeren kunnet sige dette, saa havde enhver Kritik fra anden Side maattet forstumme. Ja, havde Ministeren blot kunnet sige: Arbejdsløsheden er væsentlig mindre, vor handelspolitiske Stilling er væsentlig bedre, Kronens Købekraft er væsentlig større, saa havde det dog kunnet lade sig høre.

Men intet af dette er jo Tilfældet. Ministerens Tale var et stort anlagt Defensorat ud fra det, som vi faktisk ingenting ved om, nemlig at eksisterede Valutalovgivningen ikke, vilde vi økonomisk set her i Landet være til Rotterne. Det ved ingen noget som helst om, idet vi nu har haft dette System i 7 Aar og derfor faktisk kun har dette at holde os til. Ud fra denne Betragtning kan vi forsvare Systemet fra nu og indtil Dommedag, og saa bliver vi aldrig af med det, fordi man stadig siger, at det bliver værre, hvis vi kommer af med det — og det ved ingen noget om —, og derfor skal vi holde os til, det vi har.

At Systemet har haft nogen Betydning for Beskæftigelsen, regner jeg ikke med, eftersom Arbejdsløshedstallet faktisk har været konstant i Aarene efter Kanslergadeforliget. Der kom en brat Nedgang i 1934 til 22,1 pCt. mod 31,7 pCt. i 1932 og 28,8 pCt. i 1933. Jeg regner nemlig, at Kanslergadeforligets Virkninger først indtræder det følgende Aar. Derefter har Procenttallet praktisk talt ligget konstant: i 1935 var det 19,7, i 1936 19,3, i 1937 19,1 og i 1938 21,4. Derimod har der, som Ministeren ogsaa meget rigtigt gjorde opmærksom paa, været en mærkbar Bedring i 1939. For øvrigt kom denne Bedring drilagtigt nok lige efter at vi havde haft Aprilvalget — ikke fordi jeg mener, at Valget kunde være gaaet bedre, men det havde været bedre for Regeringen, om den var kommet noget før, saa havde Regeringen ikke maattet høre saa megen Kritik under Valgkampagnen.

Arbejdsløshedstallet var i April 16,9 pCt., i Maj 11,5 pCt., i Juni 11,1 pCt., i Juli 11,0 pCt., i August 9,5 pCt. og i September 12,5 pCt. Jeg tror, at den væsentligste Grund til disse lavere Arbejdsløshedstal maa søges i den ret store Overførsel til Frielisten, som fandt Sted i den forudgaaende Periode. Det er altsaa let at finde Argument for det stik modsatte af det, Ministeren ønsker at bevise, nemlig et Argument for det heldige i at gaa bort fra det bundne System, som Valutacentralen repræsenterer. Nu, hvor vi har forladt det frie og atter er